

Stichting ter Bevordering van Vrede en Bewustzijn (SBVB)
T.a.v. de heer O. Munters
Fanny Blankers-Koenstraat 29
6833 LA ARNHEM

**Midden- en
kleinbedrijf**
Kantoor Eindhoven

Fellenoord 15
Eindhoven
Postbus 90056
5600 PJ Eindhoven
www.belastingdienst.nl

Doorkiesnummer
(06) 272 071 47

Woensdag niet bereikbaar

E-mailadres
[ehn.bouterse-
li@belastingdienst.nl](mailto:ehn.bouterse-li@belastingdienst.nl)

Datum
27 juli 2023

Team
ANBI Expertisecentrum Team 2

Onze referentie
8158.16.947

Betreft: Kennisgeving voorgenomen uitspraak op uw bezwaarschrift

Geachte heer Munters,

Op 22 december 2022 ontving ik uw brief gedateerd 21 december 2022, waarin u namens Stichting ter Bevordering van Vrede en Bewustzijn (SBVB) (hierna: de Stichting), gevestigd te ARNHEM, fiscaal nummer 8158.16.947 pro forma bezwaar maakt tegen de beschikking Algemeen Nut Beogende Instelling (hierna: ANBI). Op 2 januari 2023 heb ik uw motivering op het bezwaarschrift inclusief de concept statutenwijziging ontvangen. De datum van de beschikking is 22 december 2022. Ik heb uw bezwaarschrift binnen de wettelijke termijn ontvangen. Omdat ook aan de overige vormvereisten is voldaan is het bezwaarschrift ontvankelijk.

Samenvatting van het bezwaar

Het bezwaar is gericht tegen de afwijzende beschikking ANBI van 22 december 2022. U bent van mening dat de Stichting wel als ANBI moet worden aangemerkt. Voor de beoordeling van het bezwaarschrift ben ik in het bezit van en de oprichtingsakte van 4 april 2006. Ook heb ik de website van de Stichting, <https://sbvb.nl/>, bezocht en hebben wij elkaar op 16 mei 2023 telefonisch gesproken over de voorgenomen statutenwijziging van de Stichting. Tenzij de statutenwijziging bij de notaris is gepasseerd, blijft de statutenwijziging in conceptversie en wordt deze niet meegenomen in de beoordeling van uw bezwaarschrift.

In uw schrijven geeft u onder andere het volgende aan:

- De Stichting heeft in de vergadering op 21 december 2022 een statutenwijziging vastgesteld;
- Het beleidsvoornemen van de Stichting voor de komende jaren is de ondersteuning van het ontstaan van ecodorpen in Nederland d.m.v. financiële ondesteuning vanuit het Ecodorp Stimuleringsfonds;
- Deze ondersteuning van ecodorpen is algemeen nuttig en het particulier belang van de mensen die hiermee bezig zijn is ondergeschikt;

Beoordeling van het bezwaar

Om aangemerkt te kunnen worden als ANBI, moet worden voldaan aan de thans geldende wet- en regelgeving zoals weergegeven in artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna: AWR). De nadere voorwaarden omtrent Algemeen nut beogende instellingen zijn opgenomen in artikel 1a tot en met artikel 1e van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994 (hierna: UR AWR 1994).

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947

Tweetrapstoets

Bij de beoordeling of de Stichting beantwoordt aan de wet- en regelgeving moet het volgende vastgesteld kunnen worden:

- De feitelijke doelstelling van de Stichting moet rechtstreeks enig algemeen belang beogen (de kwalitatieve toets).
- De feitelijke werkzaamheden moeten tenminste 90% van dat algemeen belang dienen (de kwantitatieve toets). Dat wil zeggen dat het particuliere belang (vrijwel) volledig moet zijn of worden uitgesloten.

Aan het eerste vereiste wordt voldaan indien zowel de statutaire doelstelling als de feitelijke werkzaamheden van de instelling er primair en rechtstreeks op zijn gericht enig algemeen belang te dienen⁽¹⁾⁽²⁾. Dit kan blijken uit de statuten, het beleidsplan en/of de website. De werkzaamheden moeten zich richten op het dienen van voldoende concreet bepaalde doelen⁽³⁾. Dit noemen we de kwalitatieve toets. Bij de kwalitatieve toets moet getoetst worden of de statuten en het rechtstreekse object van de feitelijke werkzaamheden van de instelling aannemelijk maken dat de instelling primair en rechtstreeks het algemeen belang beoogt. Het is onvoldoende dat er van de activiteiten indirect een gunstige werking uitgaat naar de samenleving als geheel. Volgens de parlementaire behandeling van de Geefwet heeft de wetgever bewust afgezien van een restcategorie. Dit houdt in principe in dat indien een activiteit niet is onder te brengen in een categorie, er géén sprake is van een algemeen nuttige activiteit⁽⁴⁾.

Vervolgens moet worden bepaald of de feitelijke werkzaamheden het algemeen belang ook uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (voor minstens 90%) dienen. Dit noemen we de kwantitatieve toets.

Feiten

De Stichting is opgericht op 4 april 2006 en heeft statutair ten doel:

"... al die activiteiten te ondersteunen die vrede op aarde beogen te bevorderen.

Met name de volgende activiteiten worden ondersteund:

- *Het bevorderen van bewustzijn van het individu;*
- *Het bevorderen van gemeenschappen waar mensen kunnen oefenen om in vrede en in vriendschap met elkaar te leven. Dit houdt mede in het ontwikkelen van methoden van communicatie en conflict beheersing zoals (echter niet beperkt tot):*
 - *Geweldloze communicatie (technieken om geweld in het individu te onderkennen);*
 - *Forum (technieken om transparantie in gemeenschappen te bevorderen);*
 - *"Talking stick" (technieken om luisteren te bevorderen);*
 - *Het bevorderen van al hetgeen met bovenstaand verband houdt;*

1 HR 12 oktober 1960, BNB 1960/296

2 HR 12 mei 2006, nr. 40684, LJN AT8202, BNB 2006/267

3 HR 22 april 2016 nr. 14/06262

4 Artikel 5b, lid 3 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

"Het inzamelen van gelden en het door exploitatie van eigendommen van de stichting verwerven van financiële middelen, welke aangewend worden ten behoeve van organisaties en instellingen die het genoemde doel nastreven."

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947

In het beleidsplan van 1 oktober 2022 lees ik dat de Stichting het bevorderen van vrede en bewustzijn nastreeft door het ondersteunen van ecodorpen, ecowijken en eco-communities. Om dit soort projecten financieel te ondersteunen heeft de Stichting het Ecodorp Stimuleringsfonds opgezet.

Ongeveer de helft van de in 2022 gedane schenkingen is bestemd voor diverse educatieve en voorlichtende activiteiten. Zo maakt de Stichting het mogelijk dat trainingen beschikbaar zijn voor initiatiefnemers van ecodorpen. Deelnemers zijn daardoor beter voorbereid op de volgende stappen m.b.t. de realisatie van hun initiatieven.

Op uw website, <https://sbvb.nl/>, wordt vermeld dat in 2022 een schenking van €13.500,- van Stichting Willems-Koopfonds is ontvangen. Daarmee zijn de volgende schenkingen gedaan:

1. Weektraining Ecodorp ontwikkeling, door vereniging ecodorpen Gelderland €2.000,-;
2. Weekendtraining gemeenschapsvorming, door Ecodorpen netwerk Nederland €2.000,-;
3. Servicepunt Anders wonen Anders Leven van Omslag, werkplaats voor Duurzame Ontwikkeling €500,-;
4. Stichting Mens en Milieuvriendelijk Wonen en Werken in Arnhem €1.000,-;
5. De Vlierhof, ecologisch woon-en werkgemeenschap in Keeken €2.000,-;
6. GEN-NL, Ecodorpen netwerk Nederland €500,-;
7. Korte film over Ecodorpen in Nederland, Ecodorpen netwerk Nederland €2.000,-;
8. Winterhuisvesting en opvang van vluchtelingen in ecodorp Busha Toloka in Oekraïne €2.500,-;
9. Noodsteun voor ecovillages in Oekraïne €1.000,-.

Inhoudelijke beoordeling

Op basis van de tot mij beschikking staande informatie blijkt dat de Stichting niet aan de voorwaarden voldoet om te kunnen worden aangemerkt als ANBI.

Kwalitatieve toets

Ik stel mij op het standpunt dat de feitelijke werkzaamheden van de Stichting gericht zijn op het bevorderen en (financieel) ondersteunen van ecodorpen. Ik ben van mening dat dit geen werkzaamheden zijn die primair en rechtstreeks het algemeen belang beogen maar zien toe op de particuliere belangen van personen die er de voorkeur geven om in een ecodorp c.q. ecologisch woon- en leefgemeenschap te gaan leven. Dat dit gebeurt vanuit een bepaalde gedachtegoed doet hieraan niets af.

In Bijlage B van uw bezwaarschrift haalt u artikel 5b, lid 3 AWR aan. Dit wetsartikel geeft een limitatieve opsomming van categorieën die als algemeen nut worden beschouwd. U licht toe waarom twaalf van de dertien categorieën van toepassing is op uw Stichting. Ik zal aangeven waarom de Stichting met de statutaire doelstelling en het object van de feitelijke werkzaamheden niet primair en rechtstreeks een algemeen nut in een wettelijke categorie beoogt.

- Welzijn
De doelgroep van de Stichting is niet afgebakend tot slechts de kwetsbaren in de samenleving en de activiteiten zien daarmee ook niet (primair en rechtstreeks) op het wegnemen van deze kwetsbaarheid. De

doelstelling en activiteiten hebben mogelijk een uitstraling naar het voorkomen en wegnemen van deze effecten in zijn algemeenheid. Het voorkomen van deze mogelijke effecten heeft de staatssecretaris niet laten doorslaan naar een algemeen belang. (Memorie van Toelichting op de Geefwet en Kamerstukken II, 2018-2019, 35 026, nr. 67). Hierdoor neem ik het standpunt in dat er géén 'algemeen nuttige omstandigheden' aanwezig zijn, er wordt géén enkele melding van (het wegnemen of verminderen) kwetsbaarheid gemaakt én tevens worden er géén andere onderscheidende criteria aangedragen, zodat sprake zou kunnen zijn een ANBI in de wettelijke categorie Welzijn.

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947

- **Onderwijs, wetenschap en onderzoek**
Dat de Stichting trainingen, cursussen en voorlichting geeft aan initiatiefnemers en geïnteresseerden van ecodorpen en dat een ecodorp onderzoek heeft gedaan naar de ontwikkeling van gemeenschapsvorming maakt nog niet dat bij de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Onderwijs, wetenschap en onderzoek.
- **Bescherming van natuur en milieu**
Het is mij niet gebleken dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Bescherming van natuur en milieu.
- **Gezondheidszorg**
Dat de bewoners van ecodorpen streven naar een integraal gezonde levenswijze en wellicht mogelijk daardoor in een mindere mate beroep hoeven te doen op de reguliere gezondheidszorg maakt nog niet dat de Stichting zich ook rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Gezondheidszorg. Ten eerste vindt er geen medische selectie aan de poort plaats, ten tweede is het gestelde een aanname en ten derde is het een mogelijk gevolg van de werkzaamheden van de Stichting. Gezondheidszorg staat niet voorop.
- **Jeugd- en ouderenzorg**
Vergelijkbaar met gezondheidszorg is mij niet gebleken dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Jeugd- en ouderenzorg. Met de feitelijke werkzaamheden staat jeugd- en ouderenzorg niet voorop bij de Stichting.
- **Ontwikkelingssamenwerking**
Ook hier ben ik van mening dat ontwikkelingssamenwerking niet voorop staat bij de Stichting. Dat er kennis en ervaring wordt uitgewisseld tussen verschillende ecodorpen (wereldwijd) maakt nog niet dat de Stichting het algemeen nut beoogt in de wettelijke categorie Ontwikkelingssamenwerking.
- **Dierenwelzijn**
Dat de bewoners van ecodorpen streven naar een leven in harmonie met de natuur en met dieren waarbij men vegetarisch of veganistisch eet maakt nog niet dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Dierenwelzijn.

- **Religie, levensbeschouwing en spiritualiteit**
Het is mij niet gebleken dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Religie, levensbeschouwing en spiritualiteit. Dat bewoners van ecodorpen een levensbeschouwelijke motivatie hebben om in een ecodorp te leven of zich in zetten voor een initiatief daartoe maakt nog niet dat met de feitelijke werkzaamheden van de Stichting het algemeen nut in de wettelijke categorie Religie, levensbeschouwing en spiritualiteit voorop staat.
- **Bevordering van de democratische rechtsorde**
Het is mij niet gebleken dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in de wettelijke categorie Bevordering van de democratische rechtsorde. Dat bewoners van ecodorpen mogelijk goed geoefend zijn in het gezamenlijk besluiten nemen maakt nog niet dat met de feitelijke werkzaamheden van de Stichting het algemeen nut in de wettelijke categorie Bevordering van de democratische rechtsorde voorop staat bij de Stichting.
- **Volkshuisvesting**
Ik ben van mening dat volkshuisvesting niet voorop staat bij de Stichting. Dat bij de ontwikkeling van ecodorpen nauw wordt samengewerkt met plaatselijke sociale woningbouwverenigingen en de gemeente maakt nog niet dat de Stichting het algemeen nut beoogt in de wettelijk categorie Volkshuisvesting.
- **Combinatie van doelen**
Het is mij niet gebleken dat de Stichting zich rechtstreeks en primair richt op het algemeen nut in een combinatie van wettelijke categorieën.

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947

Ik neem het standpunt in dat de feitelijke doelstelling van de Stichting en de daarmee samenhangende feitelijke werkzaamheden primair en volledig zijn gericht op de particuliere belangen van de deelnemers aan de activiteiten van de Stichting. Ook de geboden trainingen en cursussen dragen hieraan bij. Zij hebben immers als doel dat de ecodorpen een hogere kans van slagen krijgen waarmee de particuliere belangen van de bewoners van ecodorpen cq deelnemers worden gediend.

Dat er wellicht door de activiteiten zijdelings een gunstige werking uit kan gaan naar de maatschappij in haar geheel is niet voldoende om een algemeen belang aan te nemen aangezien het algemene belang volgens standaard jurisprudentie rechtstreeks uit de werkzaamheden dient te blijken.

Kwalitatieve toets

Nu de Stichting de kwalitatieve toets niet doorstaan heeft, kom ik bij de ANBI-beoordeling niet toe aan de kwantitatieve toets.

Mocht de Stichting de kwalitatieve toets toch doorstaan, dan ben ik van mening dat de Stichting meer dan bijkomstig (meer dan 10%) de particuliere belangen van de bewoners van ecodorpen c.q. deelnemers dient.

Ik wil opmerken dat eventuele aanpassingen van de statuten, website en/of beleidsplan niet automatisch zal leiden tot het afgeven van de ANBI beschikking. Het gebrek ten aanzien van de activiteiten blijft hiermee immers bestaan.

Formele vereisten

Er wordt niet voldaan aan de volgende formele vereiste:

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Liquidatiebepaling

De Stichting voldoet niet aan artikel 1a, lid 1, letter h UR AWR 1994 waarin is opgenomen dat *"uit de regelgeving van de instelling blijkt dat bij opheffing van de instelling een batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt maar indien het een culturele instelling als bedoeld in artikel 1d betreft, ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met een soortgelijke doelstelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft."*

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947

In artikel 12, lid 1 van de oprichtingsakte van 4 april 2006 is namelijk opgenomen dat *"... Het besluit tot ontbinding geeft zo mogelijk ook aan welke bestemming wordt gegeven aan het na vereffening blijvende vereffeningssaldo, met dien verstande dat het saldo moet worden bestemd voor een doel dat het doel van de stichting zoveel mogelijk nabij komt, dan wel ten goede komt aan een algemeen nut instelling als bedoeld in artikel 24 lid 4 Successiewet 1956."*

In artikel 13, lid 3 van de oprichtingsakte is opgenomen dat *"... (het vereffeningssaldo) zal worden gegeven, met dien verstande, dat het saldo moet worden bestemd voor een doel dat het doel van de stichting zoveel mogelijk nabij komt, dan wel ten goede komt aan een algemeen nut instelling als bedoeld in artikel 24 lid 4 Successiewet 1956."*

Zoals eerder aangegeven heb ik met u telefonisch gesproken over een statutenwijziging t.a.v. genoemde liquidatiebepaling. Echter, zolang de Stichting de tweetrapstoets niet passeert, kan een juiste formulering van de liquidatiebepaling niet leiden tot een positieve ANBI beschikking.

Voorgenomen beslissing op het bezwaar

Ik ben voornemens uw bezwaarschrift af te wijzen en de beschikking te handhaven. De Stichting wordt niet aangemerkt als ANBI.

Uw reactie

Naar aanleiding van mijn voornemen hebt u het recht te worden gehoord. Daarnaast hebt u het recht om de stukken die op de zaak betrekking hebben in te zien. Indien u gebruik wilt maken van uw hoorrecht verzoek ik u telefonisch een afspraak met mij te maken voor een hoorgesprek en eventueel voorafgaande inzage van de stukken. U kunt ook schriftelijk reageren. In verband met de zomervakantie ben ik in de periode 24 juli tot en met 21 augustus 2023 afwezig. Daarom heb ik de reactietermijn opgerekt. Uw reactie zie ik graag uiterlijk 25 augustus 2023 tegemoet. Indien u meer tijd nodig heeft, verneem ik dat ook graag. Indien u niet binnen deze termijn reageert zal ik het bezwaarschrift afdoen conform het gestelde in deze brief.

Verlenging van de beslistermijn

In uw e-mail van 13 mei 2023 bent u akkoord gegaan met de verlenging van het beslistermijn. Hierbij geef ik aan dat ik voornemens ben om binnen vier weken nadat ik uw reactie heb ontvangen dan wel binnen vier weken na afhandeling van het hoorgesprek inclusief eventueel nadere stukken uitspraak op uw bezwaar te doen.

Hoogachtend,

namens de inspecteur

Mevrouw E.H.N. Bouterse-Li

Midden- en kleinbedrijf
Kantoor Eindhoven

Datum
27 juli 2023

Onze referentie
8158.16.947